

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**77-ї НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ПРОФЕСОРІВ,
ВИКЛАДАЧІВ, НАУКОВИХ ПРАЦІВНИКІВ,
АСПІРАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ**

16 травня – 22 травня 2025 р.

ПІДХОДИ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА В УКРАЇНІ

Перед Україною постає питання пріоритетності економічної ефективності вирощування сільськогосподарської продукції та збереження родючості ґрунтів. З кожним роком погіршення стану земель спонукає до пошуку та запровадження методів органічного землеробства, яке базується на ґрунтозахисних технологіях, відтворенні родючості, використанні органічних добрив та моделюванні структури посівів.

Принципи та засади органічного виробництва в Україні визначаються відповідними регуляторними актами, які базуються на Законі України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» [1]. Під органічним виробництвом розуміються сільськогосподарську діяльність, включаючи вирощування та збір урожаю, його обробку, та пакування, а також маркування готової продукції. Однією з головних особливостей органічного виробництва у світі є необхідність перехідного періоду, для отримання сільськогосподарськими угіддями органічного статусу. Під час перехідного періоду, на відповідних угіддях застосовуються органічні методи виробництва, з метою приведення показників забруднення ґрунту до небезпечного рівня, а також поступового насичення органічними речовинами для відтворення природньої родючості. В перші роки після відмови від мінеральних добрив, урожайність ґрунтів падає, а потім поступово відновлюється. Що стосується країн Європейського Союзу, то на сьогоднішній день площа органічних угідь становить 16,5 млн га. Лідерами є Іспанія (2,4 млн га), Франція (2,2 млн га) та Італія (2 млн га). Середня частка органічних угідь від наявних сільськогосподарських площ складає близько 8,1%. Згідно з прийнятою Стратегією біорізноманіття ЄС до 2030 р. метою є довести даний показник до 25%. Влучним прикладом органічного землеробства в Україні є підприємство ПП «Агроєкологія» Миргородського району Полтавської області, яке, крім досягнення екологічних цілей, демонструє зростаючі економічні показники діяльності. Земельний фонд господарства становить понад 7 тис. га, на яких вирощуються зернові та кормові культури без застосування агрохімікатів. Протягом 2015–2024 рр. на більшості площ підприємство отримувало врожаї рівня інтенсивного землеробства. Досягнення високих показників урожайності зумовлено раціональним проектуванням сівозмін, систем

обробітку ґрунту, удобрення культур, оптимізації фітосанітарного стану посівів [3]. Конкретизуючи принципи органічного землеробства ПП «Агроекологія», можна виділити головні з них: по-перше, застосування ґрунтозахисних технологій, при яких обробіток ведеться на глибину до 5см.; по-друге, використання сидератів і поживних решток сорго та ін.; по-третє, контроль норм внесення органічних добрив; по-четверте, застосування біологічних методів для захисту посівів від хвороб та шкідників; по-п'яте, проектування і корекція структури землекористування [4]. Органічне сільське господарство позитивно впливає на збалансованість між екологічною стабільністю землекористування та економічною ефективністю виробництва агропродукції. До переваг органічного сільського господарства належать не тільки екологічний добробут довкілля, але й стимулювання розвитку біологічного різноманіття, збереження здоров'я нації, підвищення смакових якостей продуктів харчування, заборона генетично модифікованих організмів, підтримання родючості ґрунту біологічними способами впливу (мінімізація обробки ґрунту, боротьба з шкідниками, внесення органічних добрив, ручна праця, урахування біологічних властивостей сільськогосподарських культур при обробці ґрунту). Перспективами розвитку органічного землеробства вважають такі: популяризація сільського життя та сталий розвиток сільських територій; ефективність органічного землеробства та продуктивність вирощуваних сільськогосподарських культур та тварин при зменшенні виробничих витрат; формування у свідомості населення здорового способу життя та інтересу до споживання екологічно чистої та якісної органічної продукції; спрощення процедури сертифікації та маркування продукції України, маючи значний потенціал для виробництва органічної сільськогосподарської продукції, її експорту, споживання на внутрішньому ринку, досягла певних результатів щодо розвитку власного органічного виробництва. Органічне виробництво продукції рослинництва, як і всього сільського господарства, є найважливішим фактором його успішного та сталого розвитку.

Література:

1. Закон України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції», від 10.07.2018 р., № 2496-VIII.
2. Довгань О.М. Органічне виробництво: сутність, об'єктивна необхідність, ефективність / О.М. Довгань, Київ, 2018р., с.200-206
3. Антоненко С.С., Антоненко А.С., Писаренко В.М. Органічне землеробство: з досвіду ПП «Агроекологія» Шишацького району Полтавської області: практ. рек. / за ред. В. М. Писаренка. Полтава : РВВ ПДАА, 2010. 198 с.
4. Писаренко В.М., Антоненко А.С., Лукьяненко Г.В., Писаренко П.В. Система органічного землеробства агроєколога С. С. Антонця / за ред. В. М. Писаренка. Полтава, 2017. 131 с.